

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 25. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag d. 26. marts 2010

Tidspunkt: Kl. 10.00

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Anne-Marie Meldgaard (S) formand, Flemming Møller (V), Pia Adelsteen (DF), Pia Olsen Dyhr (SF), Lone Dybkjær (RV), Bjarne Laustsen (S)

Desuden deltog: Fødevareminister Henrik Høegh (bistået af afdelingschef Anders Mikkelsen)

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3006 (landbrug og fiskeri) den 29. marts 2010

Fødevareministeren: Der forelægges ikke nogen sager til forhandlingsoplæg. Der er tale om en relativt kort rådsmødedagsorden på mandag.

1. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en bedre fungerende fødevarerforsyningskæde i Europa

– Rådskonklusioner

KOM (2009) 0591

Rådsmøde 3006 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) – bilag 266 (side 669, seneste behandling i EUU 12/2-10)

EUU alm. del (09) – bilag 220 (side 579, behandlet i EUU 13/1-10)

Fødevareministeren: Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner om fødevarerforsyningskæden. Selve meddelelsen er tidligere forelagt i december og januar, hvor vi fra dansk side i store træk var enige i relevansen af de emner, der blev taget op af Kommissionen.

I forhold til udkastet til rådskonklusioner vil jeg fremhæve hovedpunkterne og vores holdning til dem.

Grundlæggende understreges det i udkastet, at fødevarerforsyningskæden skal baseres på markedsorienterede principper, og at man skal undgå unødige administrative byrder. Derudover skal der lægges vægt på at sikre, at en effektiv og konkurrencedygtig fødevarerforsyningskæde kan være mulig. Det kan vi jo ikke være uenig i fra dansk side.

Men når det kommer til den konkrete udmøntning, er jeg lidt mere bekymret. Der lægges op til, at der skal ske en styrkelse af landmændenes mulighed for at samarbejde. Det er fornuftigt, hvis det sker i form af producentorganisationer eller som i Danmark i form af den danske andelsbevægelse. Men jeg lægger stor vægt på, at det sker på frivillig basis for den enkelte landmand.

Producentorganisationerne er jo et samarbejde mellem landmænd. En anden mulighed er de såkaldte interprofessionelle organisationer, der dækker alle led i fødevarerforsyningskæden fra landmænd til forarbejdningsindustri og supermarkeder i en bestemt region eller medlemsstat.

Jeg er bekymret for, at en styrkelse af interprofessionelle organisationer vil kunne lede til, at der på regionalt eller medlemsstats niveau reelt fastsættes mængder og priser for produktionen af bestemte landbrugsprodukter. Det vil kunne hindre det indre marked på tværs af medlemsstaterne, og det vil bestemt ikke være til fordel for forbrugerne.

For både producentorganisationer og interprofessionelle organisationer er jeg imod, at der kan gives mulighed for at fastlægge regler, der også kommer til at gælde for ikke-medlemmer. Det skal være frivilligt for den enkelte landmand.

I forhold til konkurrencelovgivningen mener jeg ikke, at der skal gives mulighed for at fravige konkurrencereglerne på landbrugsområdet. Jeg foretrækker en mere pragmatisk tilgang, hvor man sammenligner medlemsstaternes fortolkning af konkurrencereglerne. Det er selvfølgelig ikke rimeligt, at der er store forskelle i, hvordan landmændene kan organisere sig.

Hvorvidt vi kan støtte formandskabets udkast til rådskonklusioner vil afhænge af drøftelserne på rådsmødet.

Bjarne Laustsen tog udgangspunkt i, at fødevareministeren sagde i forbindelse med fødevarerforsyningskæden, at prisdannelsen skal ske på markedsvilkår, og spurgte derfor, om fødevareministeren turde spå om, hvornår der ville komme en fuldstændig afvikling af landbrugsstøtten.

Han mente, det i mange tilfælde var svært for forbrugerne at gennemskue, hvorfor produkterne kom til at koste så meget, og nævnte som eksempel sild, som i havnene giver fiskerne 4 kr. pr. kilo, og at det koster 23 øre at forarbejde et kilo sild, men i fiskeforretningerne kommer forbrugerne til at betale 40-80 kr. pr. kilo.

Han sagde, at den ideelle mærkning ville være, at der stod på produktet, hvor meget råvaren kostede, og hvad de øvrige omkostninger var.

Pia Adelsteen syntes, det var rigtigt, hvad fødevareministeren sagde om, at samarbejdet mellem landmændene måtte ske på frivillig basis. Det samme måtte efter hendes mening gælde standardkontrakter. Det fremgår af nogle af høringssvarene, at interprofessionelle aftaler kan indebære, at man aftaler priserne.

Det lyder umiddelbart godt, at man kan lave hjemmesider, som viser forbrugerne, hvad fødevarerpriserne er, men hvis man laver sådan noget i statsligt regi, kommer det til at koste rigtig mange penge, og nogen skal jo betale.

Pia Olsen Dyhr var enig i fødevareministerens betragtninger om fri konkurrence og nævnte, at den seneste rapport fra Fødevarestyrelsen bl.a. om mel og mælk viste, at vi ikke har en ideel konkurrence.

Pia Olsen Dyhr havde – siden fødevareministeren var i samråd i Fødevareudvalget i onsdags – stillet spørgsmål om det forhold, at Kommissionen vil revidere miljønormer for at sikre en bedre konkurrence, idet hun gerne ville have

en forsikring om, at det ikke betyder, at miljønormerne i Danmark skal sættes ned.

Fødevareministeren mente roligt, han kunne sige til Bjarne Laustsen, at det havde lange udsigter med at få afviklet landbrugsstøtten. Men Danmark arbejder i den retning. Fødevareministeren tilføjede, at der stadig kan være støtte i landdistrikterne og støtte til at løse miljøopgaver samt til offentlige goder. Det, Bjarne Laustsen, tænkte på, var naturligvis den afkoblede, direkte støtte. Med hensyn til prisgennemsiglighed henviste fødevareministeren til, at Konkurrencestyrelsen engang om året offentliggør alle de priser, der er indhentet oplysninger om fra producenterne. Han havde konstateret, at da råvarepriserne steg, gik det hurtigt med at få forbrugerpriserne op, men da råvarepriserne faldt, gik det mere trægt med at få forbrugerpriserne ned. Vi er interesseret i, at der bliver åben konkurrence, og interprofessionelle aftaler går nærmest ud på det modsatte.

Det havde nok også lange udsigter med at få en mærkning som den, Bjarne Laustsen foreslog.

Fødevareministeren erklærede sig enig med Pia Adelsteen med hensyn til de interprofessionelle aftaler, som i modsætning til de danske producentorganisationer omfatter andre end landmænd, nemlig hele kæden fra landmænd til detailhandel. Vi må være opmærksom på dette problem, når der bliver tale om at træffe egentlige rådskonklusioner.

Det vil være en god idé, hvis forbrugerne kan søge oplysninger på hjemmesiden, men forbrugerne er nok mere interesseret i oplysningerne i tilbudsaviserne. I forbindelse med hjemmesiden har vi pointeret, at det ikke må blive en masse bureaukrati. Vi mener, at det skal være Eurostat, som står for den.

Fødevareministeren mente, at den rapport, Pia Olsen Dyhr omtalte, var udarbejdet af Konkurrencestyrelsen.

Vi vil være opmærksom på spørgsmålet om miljønormer, og hvis der kommer noget konkret, vil vi tage det og op vende tilbage til det over for Europaudvalget. Fødevareministeren tilføjede, at umiddelbart er vi ikke interesseret i at sænke miljønormerne på området. Vi har en interesse i, at vi har nogenlunde ens regler, så vi ikke forstyrrer konkurrencesituationen.

Bjarne Laustsen spurgte, om den nye fødevareministers bemærkninger om de andre ting end den direkte, afkoblede støtte, var udtryk for en nyskabelse i regeringens politik.

Pia Olsen Dyhr var opmærksom på, at rapporten var udarbejdet af Konkurrencestyrelsen. Hun mente, pointen i den var, at det var i detailledet, priserne blev skruet op. Derfor bør man se på konkurrencen mellem supermarkederne.

Fødevareministeren sagde til Pia Olsen Dyhr, at han mente, den nævnte rapport pegede på, at det var forarbejdningen, der var den væsentligste årsag til, at landbrugsprodukterne blev så dyre for forbrugerne. Han var glad for, at hun tog problemet op, for det er vigtigt at få konkurrence, så vi får den rigtige pris frem.

Pia Olsen Dyhr lagde mærke til, at fødevareministeren sagde, at vi "umiddelbart" ikke var interesseret i at sænke miljønormerne, og spurgte, om det åb-

nede op for, at vi kunne være det på længere sigt. Vi kan gøre tre ting: 1) vi kan sige, at vi vil fastholde miljønormerne, 2) vi kan sige, at vi vil sænke miljønormerne eller 3) vi kan lade være med at sige noget om det. Hun gik ind for det første.

Fødevareministeren ville med hensyn til miljønormer nøjes med at sige, at han ikke havde nogen ambitioner om, at vi skal sænke miljønormerne. Vi må se på de enkelte sager, når de kommer.

2. Markedsforanstaltninger i den fælles landbrugspolitik i fremtiden

– Formandskabskonklusioner

Rådsmøde 3006 – bilag 1 (samlenotat side 9)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (09) – bilag 266 (side 672, seneste behandling i EEU 12/2-10)

Fødevareministeren: Formandskabet vil på rådsmødet opsummere drøftelserne om fremtidens landbrugspolitik og markedsforanstaltninger fra rådsmødet i februar med formandskabskonklusioner.

Det er – som ordet siger – alene formandskabets konklusioner og altså ikke Rådets. Det betyder, at vi bare vil notere os konklusionerne.

Drøftelsen i februar viste, at der er en stor gruppe lande med Frankrig i spidsen, der er meget bekymrede for en yderligere markedsorientering af landbrugspolitikken. Disse lande ønsker endda nye markedsforanstaltninger til at håndtere prisudsving.

En mindre gruppe lande med Danmark, Sverige, Storbritannien og Nederlandene fastholder behovet for at fortsætte reformerne.

Vi er ikke imod, at der udvikles nye private instrumenter som f.eks. forsikring eller indgås frivilligt samarbejde i producentorganisationer eller andelsbevægelser. Men vi er imod nye støtteordninger eller andre former for lag af ny regulering, hvor producenterne tvinges til at samarbejde. Det er også en diskussion, som vi har i forbindelse med rådskonklusionerne om fødevarekæden, som jeg nævnte før.

Pia Adelsteen syntes, det var problematisk med indkomstforsikringer i forbindelse med markedsforanstaltninger.

Fødevareministeren var ligesom Pia Adelsteen skeptisk over for indkomstforsikringer – bortset fra i helt ekstreme klimasituationer, hvor det kan være nødvendigt – især hvis det offentlige skal betale halvdelen af præmien.

Lone Dybkjær bad om et notat på to sider, hvor man opregner, hvor mange der i de forskellige lande er beskæftiget ved landbruget, og hvor stor en del af BNP produktionen i landbruget udgør.

NOT **Fødevareministeren** ville fremsende et notat med de tal, Lone Dybkjær bad om.

3. Kvartalsrapport fra Kommissionen om markedet for mejeriprodukter

– *Præsentation*

Rådsmøde 3006 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) – bilag 166 (side 521, seneste behandling i

EUU 11/12-09)

Kommissionens meddelelse (KOM (2009) 0385)

EUU alm. del (08) – bilag 522 (side 1528 FO, forhandlingsoplæg forelagt 10/7-09)

Fødevareministeren: Kommissionen vil orientere om markedssituationen for mælk. Den gennemsnitlige pris i EU er nu oppe på 28,3 cent per kg i december 2009 mod 23,5 cent i april 2009. Priserne ser ud til at stabilisere sig på et fornuftigt niveau.

Der sker derfor ikke længere intervention af mejeriprodukter, og der ydes heller ikke eksportrestitutioner til mejeriprodukter.

Grundlæggende er det vigtigt for mig, at vi holder fast i resultatet fra sundhedstjekket af landbrugspolitikken i november 2008, hvor det blev aftalt, at kvoterne skal udfases frem til 2014. Derfor lægger jeg stor vægt på, at vi ikke går baglæns ved at indføre nye former for regulering af pris eller mængde.

4. Meddelelse fra Kommissionen om Europa 2020: En strategi for intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2010) 2020

Rådsmøde 3006 – bilag 1 (samlenotat side 15)

KOM (2010) 2020 – bilag 1 (grundnotat af 17/3-10)

KOM (2009) 0647 – bilag 6 (Folketingets høringssvar af 13/1-10)

KOM (2009) 0647 – bilag 8 (regeringens høringssvar af 9/2-10)

EU-note (09) – E 26 (note om EU-strategi for en intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst frem mod år 2020 af 8/3-10)

EU-note (09) – E 16 (note om fremtidens EU af 4/12-09)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (09) – bilag 299 (foreløbigt referat af

Europaudvalgets møde 19/3-10, hvor sagen senest blev behandlet)

Fødevareministeren: Europa 2020-strategien drøftes i flere rådsformationer.

Formandskabet har fremlagt et kort oplæg om Europa 2020-strategien og landbrug til brug for drøftelsen på rådsmødet.

Som jeg ser det, vil det kunne være særligt interessant at drøfte behovet for mere fokus på forskning, udvikling og innovation i landbrugssektoren. Det bliver ofte glemt i drøftelserne om landbrugspolitikken. Men jeg mener, at vi fra dansk side skal blive ved med at gentage, at det er en af de bedste måder at styrke landbrugs konkurrenceevne på.

Tilsvarende er det også meget relevant at fokusere på, hvordan landbrugspolitikken kan understøtte håndteringen af nye udfordringer i forhold til for eksempel klima, biodiversitet og miljø.

Jeg synes, at det er positivt med en platform for at drøfte behovet for nye og mere fremtidsorienterede tiltag i landbrugspolitikken.

Bjarne Laustsen spurgte, hvornår man kan forvente fair vilkår for Europas bønder, når de skal konkurrere på et frit marked. Han nævnte i den forbindelse, at man i Tyskland anvender kolonnearbejdskraft og underbetaler arbejderne, og at man i nogle EU-lande lader skatteyderne betale den kødkontrol, som bør betales af producenterne, sådan som det sker herhjemme. Det giver en forvriddning i markedsvilkårene. Han erkendte, at hvis man afvikler EU's landbrugsstøtte, er der en fare for, at den bliver renationaliseret, og så har man slet ikke styr på det.

Pia Olsen Dyhr syntes, det var glimrende, at vi fokuserer på innovation. Fødevareministeren nævnte ikke landdistriktprogrammet, men en styrkelse af moduleringen og en styrkelse af landdistriktprogrammet må også være en mulighed.

Hun spurgte, om regeringen havde konstateret, at der var kommet ny luft til ideen om en renationalisering af landbrugspolitikken, efter at man havde fået en ny landbrugskommissær.

Flemming Møller spurgte, om fødevareministeren ville bruge mulighederne for at sikre, at de tilskud, der bliver givet af hensyn til miljøet, bliver mere ensartede i Europa. Som eksempel på, hvad der har betydning for rammebetingelserne i svineproduktionen, nævnte han, at man i Tyskland giver vældig gode priser for leveringer til biogas, men det kan de danske producenter ikke udnytte.

Fødevareministeren sagde til Bjarne Laustsen, at vi er meget optaget af at få skabt lige og fair vilkår, og vi er meget opmærksomme på tendenserne til renationalisering af landbrugspolitikken. Vi vil have landbrugsbudgettet ned, men vi er også interesseret i at sidde med ved bordet i drøftelserne om unfair konkurrence og renationalisering. Som fødevareminister skulle han nok passe på med at blande sig i arbejdsmarkedspolitikken, men vi er interesseret i at få analyseret i landene omkring os de forskellige parametre, der foreligger. Priserne på leveringer til biogas er en af dem. Fødevareministeren ville tage de fremførte synspunkter med, når han skulle have drøftelser med konkurrencekommissæren.

Vi er interesseret i, at der i den fremtidige landbrugspolitik bliver penge til landdistriktsprogrammet og offentlige goder, og en primærproducent, som gør noget for naturen, må man også give tilskud til.

Fødevareministeren gav Flemming Møller ret i, at der har været tendenser til renationalisering, når det drejer sig om landbruget som energileverandør, hvilket hænger sammen med, at der ikke har været så meget EU-lovgivning på området. Fødevareministeren tilføjede, at han havde talt med en række kommissærer i Bruxelles om problemet og sagt, at man skulle begynde at snakke om rammer og vilkår for landbruget som energileverandør. Vi må også snakke om afgiftsniveauer.

Bjarne Laustsen nævnte i relation til rammevilkårene og den unfair konkurrence dyrevelfærd, og henviste til, at der var eksempler på hestetransporter, som var kritisable, og der er stadig problemer med svinetransporterne, hvilket kan give dansk landbrug imageproblemer. Vi må derfor være meget opmærksomme på, at man ikke i andre lande bruger skatte kroner til at betale for kødkontrollen. Vi er som sagt interesseret i, at der bliver lige vilkår. Så må forbrugerne betale, hvad det koster.

Pia Olsen Dyhr ville gerne have fælles regler for energifgifter, men da det kræver enstemmighed, har det nok lange udsigter. Hun spurgte, om fødevareministeren går ind for, at vi skal lave en harmonisering for så vidt angår biogasafgifter.

Lone Dybkjær spurgte, hvordan man i Fødevareministeriet internt vil gribe 2020-strategien an.

Fødevareministeren sagde i anledning af Bjarne Laustsens bemærkninger om søjle 1 og 2 og modulering, at måske skulle man i fremtiden tænke lidt bredere og overveje, om nogle ting i søjle 2 kunne komme til at ligge i søjle 1. I relation til artikel 68 har man taget hul på den debat.

Vi skal være opmærksom på unfair konkurrence. I forbindelse med dyrevelfærd er der også en diskussion om løsgående søer og æglæggende høns, hvor Danmark forventer at komme på plads, mens andre lande må bede om udsættelse, hvilket vi vil kigge med meget skarpe øjne på.

I forbindelse med kødkontrol skal vi arbejde på, at slagterier og mejerier får et incitament til at gøre kontrollen nemmere. Fødevareministeren var ikke varm på en statsfinansieret model.

Fødevareministeren sagde til Pia Olsen Dyhr, at han ikke havde konkrete planer om afgifter eller skatter eller harmonisering. Når vi taler om energi og CO₂, er landbruget en del af problemet, men det er også en del af løsningen.

Afdelingschef Anders Mikkelsen sagde i anledning af Lone Dybkjærs spørgsmål, at processen vedrørende 2020-strategien skydes i gang nu på ministerrådsmødet, og der skal ske en endelig afrapportering senere. Der er udpeget 7 flagskibsinitiativer i rapporten, hvoraf det ene hedder innovation. Vi har sagt til vore kolleger, at vi må se at få gjort noget ved denne innovation i stedet for at snakke om indkomststøtteordninger. Men derudover har vi ikke en samlet strategi endnu.

Bjarne Laustsen spurgte, hvad fødevareministeren ville se på med milde øjne i forbindelse med 2013-problematikken. Han mente, det ville motivere dem, der ikke levede op til normerne, hvis man fratog dem støtten.

Han var enig i, at det er producenterne, der skal betale for kødkontrollen, ikke skatteborgerne, for i så fald er der tale om indirekte støtte.

Lone Dybkjær syntes, det var fint, at man ville interessere sig for innovation. Hun nævnte som en idé, at man også på Fødevareministeriets område kunne anvende erhvervs-ph.d.'er.

Pia Olsen Dyhr syntes, det var interessant, hvad fødevareministeren sagde om søjle 1 og 2, og ville gerne have et notat om, hvilke ideer regeringen har på det område.

Hun var enig i, at 2020-strategien skal handle om, hvad landbruget skal leve af i fremtiden. Det handler også om kvalitetsprodukter og om økologi.

Fødevareministeren sagde til Bjarne Laustsen, at han var opmærksom på den forskellighed, der var med hensyn til gennemførelsen af direktiverne, og han ville ved enhver given lejlighed nævne den unfair konkurrence, dette kunne medføre.

Fødevareministeren svarede Lone Dybkjær, at diskussionen om EU 2020-strategien først skydes i gang nu. Han ville tage ideen med erhvervs-ph.d.'er med i sine overvejelser.

Han sagde til Pia Olsen Dyhr, at heller ikke på det område er man så langt endnu, men fremtidens landbrugspolitik er et utroligt spændende emne. Det vil bl.a. være et varmt emne under det danske formandskab i 2012. Som udgangspunkt har vi B75, som er vedtaget af Folketinget.